

УДК 811.161.2(035)
Н73

Серія «Бібліотечка школяра»
Започаткована 2016 року

Н73 **Новий Український правопис: коментарі, завдання та вправи. 5–11-й класи [Текст] / упоряд. О. Г. Куцінко. — Х. : Вид. група «Основа», 2019. — 175, [1] с. : табл. — (Серія «Бібліотечка школяра»).**

ISBN 978-617-00-3748-0.

Посібник складено за новою редакцією Українського правопису 2019 року. Найсуттєвіші сучасні зміни викладено докладно й водночас стисло, а також проілюстровано завданнями та вправами для закріплення здобутих знань.

Докладний зміст-показчик наприкінці довідника допоможе якнайшвидше віднайти потрібну інформацію.

Для здобувачів загальної середньої освіти і їхніх батьків, учителів і студентів вишів та всіх охочих опанувати або вдосконалити знання в царині української мови.

811.161.2(035)

ISBN 978-617-00-3748-0

© Куцінко О. Г., упоряд., 2019
© Корягін В. О., макет обкладинки, 2019
© ТОВ «Видавничка група «Основа»», 2019

ПЕРЕДНЕ СЛОВО

Цей довідник укладено відповідно до нової редакції Українського правопису 2019 року (схвалено Постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 437 та спільним рішенням Президії Національної академії наук України (протокол № 22/10 від 24.10.2018 р.) і Колегії Міністерства освіти і науки України (протокол № 10/4-13 від 24.10.2018 р.), затверджено Українською національною комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22.10.2018 р.)).

У пропонованому виданні дібрано й систематизовано основний теоретичний матеріал з урахуванням змін у сучасному правописі, а також практичні завдання різних рівнів складності. Усі правила проілюстровано прикладами з творів української літератури ХІХ — початку ХХІ ст.

Розділ І присвячено позначенню на письмі деяких голосних і приголосних звуків, уживанню м'якого знака й апострофа, написанню сполучень літер *йо* та *ьо*, чергуванню голосних і приголосних під час словозміни й словотворення, подвоєнню та спрощенню літер, правопису префіксів і суфіксів, особливостям написання слів разом, із дефісом та окремо, правилам уживання великої літери тощо.

У розділі ІІ розглянуто правопис закінчень відмінюваних іменників, прикметників, числівників, займенників і дієслів, а також слів іншомовного походження і т. ін.

Розділ ІІІ ознайомлює з особливостями вживання розділових знаків.

У додатках вміщено умовні скорочення та відповіді до найскладніших вправ.

Докладний зміст-показчик наприкінці довідника допоможе якнайшвидше віднайти потрібну інформацію.

Посібник стане у пригоді як учителям під час викладання навчального матеріалу, так і майбутнім випускникам, що готуються до зовнішнього незалежного оцінювання та подальшого вступу до інших навчальних закладів, а також усім, хто тільки починає опановувати основи рідної мови або прагне вдосконалити знання в цій царині.

УМОВНІ ПОЗНАЧКИ

- — Нове в Українському правописі.
 - — Вправи для виконання.
 - — Зверніть увагу!
 - — Запам'ятайте!
- * — Див. відповідь наприкінці посібника.

I. ПРАВОПИС ЧАСТИН ОСНОВИ СЛОВА

1. ЛІТЕРНІ ПОЗНАЧЕННЯ ДЕЯКИХ ГОЛОСНИХ ЗВУКІВ

1.1. Правопис Е, И в словах¹

Наголошені голосні *е* та *и* у вимові виразні, тому їх передаємо тими самими літерами: *далеко, високо*.

Ненаголошені *е* та *и* невиразні у вимові, їх передаємо тими самими літерами, що й під наголосом: *великий, величезний, бо велич; держу, бо одержати; клетотіти, бо клетіт; несу, бо принесений; шепотіти, бо шепіт; криве, бо криво; тримати, бо стримувати* та ін.

У словах із постійним наголосом невиразний звук перевіряємо за словником: *левада, кишеня, минулий*.

1. Заповніть пропуски в словах.

В..ликий, д..ржу, кл..котіти, н..су, тр..мати, зел..нь, бер..г, руч..нька, малес..нький, гр..міти, тр..вога, кр..шити, тр..мати.

2. Перепишіть, заповнюючи пропуски в словах.

I. А з..мля л..жить м..дова, а поля пожаті мріють, на городах досягають гарбузи з..леноребрі (М. Р.²). Кр..ло зорі рум'янить тучі у голубій дал..ч..ні (В. С.). З темного моря білява хв..лечка до поб..р..жного кам..ня горнеться (Л. У.). Он зірка в небі прол..тіла, погасла зірка в в..шині (В. С.). Т..че вода в синє море, та не в..тікає (Т. Ш.).

II. Сонце пр..святее на землю радість пр..несло (Т. Ш.). На козаку і рожа пр..гожа. Над лісом плив місяць-пов..нь і п..р..хлюпувалось ч..р..з б..р..ги б..здонне небо (Ю. З.). Плет..во торосів та балок снується у в..ш..ні (М. Б.). Закотилось сон..чко за з..л..ний гай (н. т.).

¹ Див. § 1 нової редакції Українського правопису. Далі у подібних посиленнях зазначено лише номер відповідного параграфа.

² Тут і далі: див. умовні скорочення у додатках.